

ANTECKNINGAR OM DIKTEN

Att skriva bra dikt är en svår konst; att dessutom skriva poesi det är ännu svårare. Ja, många är de diktare som definierat den poetiska processen, som leder till levande dikt. Det kan handla om en grundläggande inställning till själva skrivandet eller rent utav en livshållning, ett förhållningssätt till livet. Inte minst från Paul la Cours lyrikska standardverk, där dikt och verklighet definieras och demaskeras.

I raden av dessa betydelsefulla verk om metapoesins liv och leverne får jag med stor tillfredsställelse inplacera Kristian Lundbergs nyligen utkomna bok: "Anteckningar om det som består". Det är en mycket djup och intresseväckande essaysamling, eller kanske tydligare en samling dikter med kommentarer, inblickar, insikter och intressanta personliga och litterära gestaltningar.

Boken "Anteckningar om det som består" är skriven på ett pregnant och klart fungerande språk. En sorts klassisk essayistik, som för tankarna till Gunnar Ekelöfs och Karl Vennbergs koncisa och sakkunniga berättelser om dikt och prosa. Men här finns även en klarhet i diktens väsen, dess existens och villkor, som har klanger av Olof Lagercrants många insiktsfulla gestaltningar av dikts liv och villkor.

Kristian Lundbergs fyra kreativa processhierarkier framkommer i avdelningen med namnet: Allt skall vi äga och dela ut. Här finns fyra nödvändiga definitioner. Det första steget det är att beskriva världen. Det andra - att göra dikten öppen för en beskrivning av världen. Det tredje steget blir att låta dikten benämna det som ännu inte är tydligt. För det fjärde - att vara på plats där det otydliga fortfarande får vara otydligt och på det sättet förändra världen.

Det är denna sista utgångspunkt för dikten som intresserar mig och som i själva verket gör dikten nödvändig. Lundberg fullföljer just detta fjärde steg genom sin egen förklaringshorisont och iakttagelseförmåga. Dvs det otydliga måste få vara otydligt. Påståendet går ju stick i stäv med den allmänna förenklingen som vårt svenska språk utvecklats de senaste decennierna. Förenkling är inte alltid tydlighet och tydlighet är inte alltid det enkla, allra minst det lätta och förenklade. Snarare är som Lundberg gör tydligt; det som skapar "det lysande tomrummet" i dikten är det betydelsefulla tilltalet.

Ekelöf antyder det i flera dikter liksom litteraturteoretiker som Paul de Man. Kristian Lundberg rör sig samtidigt på den kvalificerade litterära arenan. I historien tas fram Longinos, Sapfo och moderna förgrundsprofeter som Dylan Thomas. Dikt personer och liv vävs samman i en reflekterande text som väl belyser litterära vad-

ställen och spirande poetiska oaser. Orienteringen in mot kristen och muslims mystik vittnar om det kraftcentrum som skapar nya världar, där allt kan bli nytt. Livstolkning, existentiell närvaro och intighetens frånvaro är säkra mystika särmärken, som återkommer i författarens ämnessfär.

Det avslutande kapitlet med titeln, Ett kapitel i sömnens bok, tycker jag tillhör en av bokens höjdpunkter. Med utgångspunkt hos poeter som Michael Strunge, Martin Enckell och Henrik Nordbrandt, Bruno K Öijer mfl. visar författaren på inre och yttre samband, som talar om en rak och nödvändig livhållning till de stora frågorna: till Gud, det Alltid närvarande, beroendet i "djupet och i höjden". Här flyter medeltida mystik och sufiska föreställningar samman och dikten blir det bindemedel som håller livet och världen samman, men samtidigt den nödvändiga insikten om att vi lever i gränslandet mellan skilda världar - det synliga och det osynliga.

Barnets enkelhet och den vuxnes insikt kan mötas i de rader som Lundberg citerar mot bokens slut:

Gud finns
de stunder Du tror
de stunder Du tror
och också
de stunder Du tvivlar
de stunder Du tvivlar

"Anteckningar om det som består", är en bok som verkligen håller att återvända till och i bästa fall leva med. Kristian Lundberg har ännu en gång bevisat en språklig elegans och existentiell hållfasthet i ord och språk. En bok som tål att läsas av en bred allmänhet, som vill möta ordens poetiska kraft och innehåll.

Hans-Evert Renérius

hansevert.renerius@swipnet .se

Bok: Kristian Lundberg: Anteckningar om det som består. Pequod Press, 95 s.